

Brüssel, 25. november 2022
(OR. en)

14736/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0213(CNS)

FISC 220
ECOFIN 1161
ENER 590
ENV 1154
CLIMA 597

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise liidu raamistik (uuesti sõnastatud) – Poliitiline mõttevahetus

Eesistujariik koostas nõukogu 6. detsembri 2022. aasta istungil (majandus- ja rahandusküsimused) toimuva poliitilise mõttevahetuse suunamiseks allpool lisas esitatud küsimustega märkuse.

Alaliste esindajate komiteel palutakse eesistujariigi koostatud märkus ja küsimused teadmiseks võtta ning edastada need poliitiliseks mõttevahetuseks nõukogule.

Nõukogul (majandus- ja rahandusküsimused) palutakse pidada poliitiline mõttevahetus eesistujariigi koostatud küsimuste põhjal.

Energia maksustamise direktiivi läbivaatamine**Eesistujariigi märkus****I. SISSEJUHATUS**

1. Komisjon esitas 14. juulil 2021 ettepaneku nõukogu direktiivi kohta, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise liidu raamistik (uuesti sõnastatud) („energia maksustamise direktiivi ettepanek“)¹.
2. Energia maksustamise direktiivi ettepanek on paketi „Eesmärk 55“² lahutamatu osa ning aitab seega kaasa viia ellu ambitsioonikad ELi eesmärgid vähendada 2030. aastaks heitkoguseid vähemalt 55% võrreldes 1990. aasta tasemega ning saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus.
3. Energia maksustamise direktiivi ettepaneku eesmärgid on järgmised:
 - a) luua kohandatud raamistik, mis aitab saavutada ELi 2030. aasta eesmärgid ja 2050. aastaks Euroopa roheline kokkuleppe raames kliimaneutraalsuse. See hõlmaks energiatoodete ja elektrienergia maksustamise kooskõlla viimist ELi energia-, keskkonna- ja kliimapoliitikaga, aidates seega kaasa ELi jõupingutustele heitkoguste vähendamiseks;
 - b) luua raamistik, mis säilitab ELi siseturu ja täiustab seda, ajakohastades maksustatavate energiatoodete kohaldamisala ja maksumäärade struktuuri ning ratsionaliseerides maksuvabastuste ja -vähenduste kasutamist liikmesriikide poolt; ja
 - c) säilitada suutlikkus teenida tulu liikmesriikide eelarvetesse.
4. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 20. jaanuaril 2022³ ja Euroopa Regioonide Komitee 27. aprillil 2022⁴. Euroopa Parlament ei ole veel oma arvamust esitanud.

¹ 10872/21.

² 10849/21.

³ 5615/22.

⁴ <https://webapi2016.COR.europa.eu/v1/documents/cor-2021-04801-00-00-ac-tra-et.docx/content>

II. ÜLEVAADE OLUKORRAST

5. Energia maksustamise direktiivi ettepaneku tehniline analüüs algatati maksuküsimuste töörühmas (kaudne maksustamine – aktsiis / energia maksustamine) 2021. aasta septembris. Sloveenia eesistumise ajal 7. detsembril 2021 võttis nõukogu (majandus- ja rahandusküsimused) A-punktina teadmiseks eesistujariigi eduaruande paketi „Eesmärk 55“ ettepanekute kohta, mida käsitleti majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus, sealhulgas energia maksustamise direktiivi ettepaneku⁵ kohta. Nõukogu (majandus- ja rahandusküsimused) võttis Prantsusmaa eesistumise ajal 17. juunil 2022 päevakorra A-punktina teadmiseks eesistujariigi eduaruande energia maksustamise direktiivi ettepaneku⁶ kohta.
6. Eesistujariik Tšehhi tegi energia maksustamise direktiivi ettepanekuga intensiivset tööd, tuginedes eelmiste eesistujariikide saavutatud edule. Eesistujariik Tšehhi eesmärk oli teha selle ettepaneku puhul võimalikult palju edusamme. Ettepaneku tehniline läbivaatamine maksuküsimuste töörühmas toimus 19. juulil, 12. septembril, 12. oktoobril, 10. novembril ja 17. novembril 2022.
7. Eesistujariik Tšehhi esitas 2022. aasta juulis kompromissteksti, mis hõlmas kogu energia maksustamise direktiivi ettepanekut, ja koostas maksuküsimuste töörühma järgnevateks koosolekuteks muudetud kompromisstekstid. Eesistujariigi viimane kompromisstekst on esitatud dokumendis WK 14524/2022.
8. Eesistujariik Tšehhi esitas maksuküsimuste töörühmale põhjalikud selgitused, sealhulgas konkreetseid teemasid käsitlevate taustteabe dokumentide vormis, mille delegatsioonid hästi vastu võtsid. Eesistujariik Tšehhi käsitles mitmesuguseid delegatsioonide tõstatatud küsimusi, suutis lähendada seisukohti ja leida kompromisslahendusi, austades seejuures ELi pikaajalisi keskkonnaeesmärke.

⁵ 14574/21.

⁶ 9874/22.

9. Mõned Tšehhi eesistumise ajal kõige enam arutatud teemad, mille suhtes liikmesriigid üldiselt laialdast toetust väljendasid, olid järgmised:

- a) sama tootekategooria „ühetaolise maksustamistaseme“ põhimõtte tühistamine, et anda liikmesriikidele suurem paindlikkus oma maksupoliitika kehtestamisel, pidades silmas keskkonnanäesmärkide piisavat saavutamist kategooriate vertikaalse järjestuse abil, ning vältida paradoksaalseid olukordi, kus toodete riiklikke maksumäärasid tuleks alandada, vähendades seeläbi maksutulu mõnes liikmesriigis;
- b) elektri maksustamine sõltumatult, ilma mis tahes viiteta energiatoodetele, et võimaldada liikmesriikidel kohaldada paremini kohandatud maksupoliitikat;
- c) kõige problemaatilisemate toodete maksustamine, sealhulgas võimalus kohaldada nende toodete (biomass, maagaas, veeldatud naftagaas, vesinik jne) suhtes ajaliselt piiratud erandeid, et võimaldada liikmesriikidele kohanemisel suurem paindlikkus;
- d) elektri ja maagaasi maksustamise kontseptsiooni taaskehtestamine sõltuvalt nende tarbimise kvantitatiivsest tasemest ja kasutamisest ärilistel või mitteärilistel eesmärkidel;
- e) ELi madalaima maksustamistaseme järkjärguline tõstmine (kahes etapis), et anda liikmesriikidele suurem õiguskindlus ja vähendada ülevõtmisega seotud halduskoormust;
- f) liikmesriikide võimalus määratleda teataval määral haavatavate leibkondade mõiste, võttes arvesse riiklikke olusid ja üldist sotsiaalset vaatenurka;
- g) taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂ heitega toodete määratlused, eelkõige mõistete integreerimine energia maksustamise direktiivi, selle asemel et viidata maksuvälistele õigusaktidele;
- h) segatud toodete maksustamine, eelkõige süsteemi kohandamine ettevõtjate ja maksuhaldurite praktiliste vajadustega, süsteemi tugevdamine maksupettuste valdkonnas ja selle õiguskindluse parandamine;
- i) metallurgia- ja mineraloogiliste protsesside määratluste täpsustamine ning nende maksustamise ajaraamistiku kehtestamine;
- j) liikmesriikide võimalus kohaldada hilisemas etapis raudtee-, metroo-, trammi- ja trollibussides kasutatava elektrienergia maksustamist.

Kuigi eesistujariik Tšehhi on seisukohal, et arutelu eespool nimetatud teemadel edenes maksuküsimuste töörühma tasandil latusalt, on kõigile liikmesriikidele vastuvõetavate lahenduste leidmiseks vaja teha täiendavat tehnilist tööd. Mõned liikmesriigid ei ole veel valmis eesistujariigi teksti toetama või on esitanud analüüsi reservatsiooni. Enamik liikmesriike oli soovitatud muudatuste ja edasiste sammude suhtes siiski positiivselt häälestatud.

10. Mõned Tšehhi eesistumise ajal arutatud teemad, mille puhul tehti teataval määral edusamme, kuid veel tuleb veel tööd teha, on järgmised:

- a) uute normide järkjärgulise rakendamise tempo ning mõnede erandite kaotamise tempo lennundus- ja merendussektoris, sealhulgas kalanduses, võttes samal ajal arvesse ka liikmesriikide geograafilisi iseärasusi;
- b) ELi madalaimad maksustamistasemed, võttes arvesse energia maksustamise direktiivi ettepaneku keskkonnanäesmärke (näiteks on arutatud järkjärgulist kaheetapilist lähenemisviisi, kuid seni ei ole algatatud arutelu täpsete maksustamistasemete üle);
- c) rohkem aega uute normidega kohanemiseks erinevate üleminekuperioodide abil, mida tuleks käsitleda ühiselt kogu tulevase energia maksustamise direktiivi raames ning võttes arvesse ka praegust geopoliitilist olukorda ja liikmesriikide energiaallikate jaotust;
- d) tulevase energia maksustamise direktiivi koostoime muude paketi „Eesmärk 55“ sisalduvate dokumentidega, nagu ELi heitkogustega kauplemise süsteemi läbivaatamine⁷, ning riigiabi eeskirjadega (eelkõige praegu läbivaatamisel oleva üldise grupierandi määrusega).

Vaatamata energia maksustamise direktiivi toimikuga tehtud intensiivsele tööle on toimiku keerukus seni takistanud kokkuleppe saavutamist. Eesistujariik Tšehhi on igal juhul seisukohal, et liikmesriigid on pühendunud jätkama tööd kõnealuse dokumendiga, eelkõige eespool nimetatud teemadel, et leida kompromisslahendused ja jõuda lõpuks võimalikult kiiresti ühehäälsel kokkuleppele.

⁷ 10875/21

III. KÜSIMUSED MINISTRITELE

11. Eespool toodut arvesse võttes ja selleks, et saada poliitilisi suuniseid energia maksustamise direktiivi ettepanekuga seotud edasiste sammude kohta, palutakse ministritel väljendada oma seisukohti järgmiste eesistujariigi ettevalmistatud küsimuste kohta:

- 1) *Kas olete nõus, et edasine töö peaks tuginema energia maksustamise direktiivi ettepaneku osas seni tehtud edusammudele, võimaldades liikmesriikidel täita ELi pikaajalisi keskkonnanäesmärke ning võimaldades samal ajal liikmesriikidele piisava paindlikkuse, võttes arvesse nende riiklike maksusüsteeme, tagades samal ajal siseturu sujuva toimimise?*
- 2) *Võttes arvesse asjaolu, et energia maksustamise direktiiv on osa paketist „Eesmärk 55“, kas olete nõus, et tulevase töö käigus tuleks püüda saavutada kompromiss ELi madalaimate maksustamistasemete ja üleminekuperioodi pikkuse vahel, et võtta arvesse liikmesriikide majanduslikke, geopoliitilisi, geograafilisi ja sotsiaalseid olusid, eelkõige seoses kõige problemaatilisemate sektoritega?*
-